

semester

en utställning för alla sinnen

handledning

Bokning 0155-24 57 02
Box 314, 611 26 Nyköping
info.museet@dll.se

www.sorlandsmuseum.se

SÖRMLAND_s
MUSEUM_s

En del av
Landstinget Sörmland

Semesterminnen...

Semester kan vara total frihet. Eller noga planerad.

Semester kan vara trevlig tid med familj och vänner. Eller påtvingad med personer man inte gillar. Eller ensamhet när alla andra åker bort.

Alla vill ha en bra semester. Ibland blir det inte så, det ösregnar, några blir osams, någon blir sjuk. Efteråt kan man förhoppningsvis skratta åt eländet.

Den här utställningen är tänkt att locka fram minnen av alla sorters semestrar. Både bra och dåliga.

Använd utställningen – några förslag

Ta ut sakerna, känn på dem.

Tips för samtal:

Välj ut en sak och berätta minnen kring just den saken.

Välj en av fotosidorna i högra dörren. Titta på bilderna och ta hjälp av frågorna på sidan för vidare samtal.

Ta fram häftet med citat ur andras berättelser. Läs och använd som inspiration.

Bärplockare, Algots-reklam, pingisrack

– uppe till vänster

Med bärplockare i ena handen och korg i den andra har säkert många letat bär i lingonskogarna.

Vem har inte haft en jacka från Algots? Det var ett svenskt klädmärke som alla kände till. Algots grundades i början av 1900-talet, blev riktigt stora vid mitten av 1900-talet och slutade i konkurs 1977.

Solstol, solglasögon – uppe i mitten

Solstolen, en genialisk konstruktion som fortfarande används. Och där man fortfarande kan klämma fingrarna.

Vattenkokare, kaffepulver, utflyktsglas

– uppe till höger

Vattenkokare och kaffepulver kunde man ha med sig på resa. Liksom glaset skyddat av färgglad plast.

Charterresan – till vänster

På 1950-talet började svenskarna resa utomlands på semester. Man åkte på gruppresa med buss och från slutet av årtiondet även med flyg.

Det svenska charterresandet ökade explosionsartat under hela 1960-talet. Medelhavet och Kanarieöarna lockade och människor som aldrig tidigare varit utomlands fick nu möta främmande kulturer.

De hörde andra språk, mötte andra vanor och lärde sig äta okända maträtter och dricka vin till maten. De tog gärna med sig souvenirer hem och satte dem på en hylla för att påminna om semesterresan.

De små spritflaskorna var särskilt populära att samla på.

I väskan ligger också en elektrisk doppvärmare. En sådan fanns ofta i bagaget för att man skulle kunna göra sitt eget kaffe på rummet. Vid den här tiden hade svenskarna ännu inte lärt sig uppskatta det starka sydeuropeiska kaffet utan ville gärna ha svenskt kaffe även på semestern.

Lukta gärna på sololjan, prova hatten och solfjädern!

På vänstra dörren hänger en bild av ett gammalt pass, något förstora.

Resväska med utflyktsservis – till höger

Ta fram väskan. Öppna den och duka bordet!

Utflykter med bil och hela bilsemestrar blev vanligare i takt med att allt fler skaffade bil från 1950-talet. Då kom också tillbehören som picknickväskor som lätt kunde stuvvas in i bilens bagageutrymme.

Radio, kikare, kamera, vegamössa, tidning, plåster, kartfodral, katalog – till höger

Transistorradion blev en kär vän för många. Nu kunde man ha radion med sig överallt, på badstranden, i hängmattan, i båten eller tältet. Batterierna var stora och räckte väldigt länge. Den lanserades i slutet av 1950-talet och blev snart var mans egendom.

Kikare, mössa, plåster, tidning och kartfodral och katalog ligger också på hyllan.

Kameran är en av de tidiga, enkla kamerorna som vem som helst kunde hantera. Efterföljare till bästsäljaren Kodak Instamatic.

Souvenirer i rund väska – till vänster

Resväskorna dekorerades gärna med klisterlappar från olika hotell och restauranger. Souvenirerna fanns till försäljning över allt och de var förhållandevis billiga.

Det viktigaste var namnet på platsen där man hade varit. Att föremålet inte hade något med platsen att göra spelade inte så stor roll, se t ex den lilla träkannan från Oxelösund. Askfat var vanliga, ofta knyckte man dem från hotell och restauranger.

Souvenirerna ställdes på en särskild liten hylla. Man ville gärna visa att man hade varit ute och rest.

Titta också på den lilla dockan som hänger på vänstra dörrhalvan. Notera blyxtlåset på baksidan, det är alltså en liten väska.

Flytväst, simbälte, baddräkt, plastpåse, träskor

– nere till vänster

Med ett korkbälte om magen skulle man lära sig simma. Många minns hur korkbitarna kunde nypas när skinnet kom emellan. Många minns säkert också kylan för de flesta simskolor hölls utomhus.

På 1960-talet kom modernare flytvästar och simdynor i mjukare material. Och man började uppmåna båtfarare att använda flytväst.

Baddräkten är stickad i tunt ullgarn efter en stickbeskrivning i en tidning från 1951. Yllebaddräkterna blev tunga när de var våta så det var viktigt att axelbanden var förstärkta på insidan. Tio år senare hade ingen baddräkt av ylle, nu var det syntetmaterial som gällde.

Påsen från Systembolaget och träskorna kan också påminna om semester.

På vänstra dörren hänger ett simborgarmärke. Det introducerades 1934 för att uppmuntra simkunnigheten och är fortfarande i bruk, ett bevis på att man kan simma 200 meter.

Ryggsäck med termos, shorts, primuskök, kaffepanna, fotogenlykta, ficklampa, fällkniv, utflyksbestick

– till höger

Tältplats hette det och tälten var av tyg.

Ryggsäcken har en stålram som gör den stadigare och lättare att bära men samtidigt gör den tyngre.

Primusköket var nödvändigt, det eldades med fotogen men först måste man värma brännaren med lite sprit som man hällde i rännan högst upp och tände på. Primusköket är en svensk uppfinning.

Fotogenlyktan var också nödvändig för den som inte ville treva sig fram i mörker.

Ficklampor blev allmänna på 1950-talet. Den här typen med ett stort platt batteri var mycket vanlig och formen är fickvänlig.

Fällkniv och campingbestick var bra att ha med sig. Liksom termosen som sticker upp ur ryggsäcksfickan. Termosen har en innerflaska av tunt glas vilket gjorde den väldigt känslig för stötar.

I ryggsäcken ligger en gummimadrass.